

4. Дослідження потреб локальних медіа в умовах війни. URL: [https://drive.google.com/file/d/1iv2fG7ziuELIDnFqZaHiuny-0BHTtw\\_f/view](https://drive.google.com/file/d/1iv2fG7ziuELIDnFqZaHiuny-0BHTtw_f/view)

(дата звернення 27.01.2023)

5. Інформація про бюджет Міністерства культури та інформаційної політики України. URL: <https://mkip.gov.ua/content/informaciya-pro-byudzheth.html> (дата звернення 27.01.2023)

6. В 2022-2024 годах государственный телеканал Russia Today, главным редактором которого является Маргарита Симоньян, получит из бюджета 82 млрд рублей. URL: <https://www.rline.tv/news/2021-12-26-vlasti-uvelichili-raskhody-na-gospropagandu-do-319-mlrd-rublej/> (дата звернення 27.01.2023)

**Джигун М. І.**

*аспірант 3-го курсу кафедри політичних наук*

**Лачихіна Г. В.**

*Аспірантка 3-го курсу кафедри політичних наук*

*НПУ ім. М.П. Драгоманова*

## **ПРОПАГАНДА ТА КОНТРПРОПАГАНДА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ**

Ще до початку повномасштабного вторгнення 24-го лютого 2022-го року, протистояння між Росією та Україною спостерігалось практично в усіх сферах суспільно-політичного життя, включаючи політичну, правову, економічну, дипломатичну та інформаційну. Однак, ретроспективний аналіз подій 2013-2014-го років свідчить, що саме агресивна антиукраїнська медіа стратегія Росії того часу дозволила легітимізувати в російському суспільстві подальшу військову агресію проти України та масштабний наступ взимку 2022-го року [7].

На думку деяких науковців, дезінформація та пропаганда притаманні будь-якій війні, а жодна зі сторін конфлікту не може мати монополії на їх

використання [8, с.1]. Проте на початку російсько-українського протистояння Російська Федерація якщо і не мала монополії, то мала абсолютну перевагу у впливі не лише на внутрішню російську аудиторію, але й на міжнародній арені, включаючи Україну.

Російська інформаційні війна з початку 2014-го року і до сьогодні будується навколо сприятливих для неї наративів. Актори російської пропаганди активно апелюють до емоцій, пропонуючи лояльним глядачам як на території РФ, так і у світі сприятливі інтерпретаційні моделі. Втім, ці інструменти російського інформаційного впливу не є принципово новим підходом, а радше модифікацією раніше випробуваних та задокументованих методів гібридної війни, частина з яких використовувалася ще в часи СРСР [6].

У той час, коли росія вдосконалювала політично мотивований інформаційно-психологічний вплив на емоційно-вольову сферу масової свідомості, розбудовуючи глобальну інфраструктуру у світі та інвестуючи в пропагандистські медіа мільярди доларів. [4] Україна ж лише вчилася протидії агресивній політиці ворога не лише прийняттям відповідних законодавчих актів, але й в практичній площині. Так, ще 2014-го року Україна заборонила мовлення 14 російських телеканалів, що займалися поширенням пропаганди війни. Однак, використовуючи притаманні гібридній війні інструменти «промацування» можливостей для впливу, РФ за допомогою прокремлівських діячів в Україні запустила низку телеканалів, онлайн та друкованих видань, що роками ретранслявали в український медіапростір російські наративи аж до закриття цих медіа в 2021-2022-х роках. Дослідження Інституту масової інформації та Детектор медіа вказує, що лише за 2021-й рік проросійська пропаганда зросла в Україні на 59% порівняно з 2020-м [3].

Активізація масованих дезінформаційних кампаній з першого дня повномасштабного вторгнення РФ стимулювала владу України до створення єдиного комунікаційного простору для озвучення офіційної позиції держави, що відобразилося у створенні спільного телемарафону найбільших мовників України. Окрім цього, для протидії російській пропаганді був створений

російськомовний марафон для зовнішньої аудиторії [5]. На нашу думку, це значно послабило можливості російської пропаганди в Україні, однак через брак варіативності інформації послабило інтерес до телебачення в цілому. Це підтверджують і результати соціологічних опитувань. Станом на січень 2023-го 65% українців отримують новини із месенджерів, 61% із соціальних мереж, 34% із інформаційних інтернет-ресурсів і лише 30% з національних ТБ-каналів [2]. Тому вимушені комунікаційні ідеї перших місяців війни поступово втрачають свою ефективність та потребують переосмислення.

Не менш важливим, на нашу думку, є фактор протидії російській інформаційній активності у світі. Адже від цього залежить також рівень військової, фінансової та політичної підтримки України. Попри заборону в країнах ЄС та Північної Америки таких пропагандистських телеканалів як RT чи Sputnik, там досі продовжують мовити інші російські медіа [1]. Українська дипломатія наразі має завдання не лише зберегти рівень протидії російській дезінформації у світі, але і посилювати тиск на іноземні уряди з метою розширення переліку проросійських ЗМІ, що розповсюджують небезпечні для світу наративи. Адже російські підходи до інформаційної боротьби постійно змінюються та модифікуються, тому потребують нелінійних підходів до їх протидії.

### **Список використаної літератури**

1. Данькова Н. Російська пропаганда у світі: фронт робіт для української дипломатії та інформвійська. Детектор медіа. 2022. URL: <https://detector.media/infospace/article/197371/2022-03-10-rosiyska-propaganda-u-sviti-front-robit-dlya-ukrainskoi-dyplomatii-ta-informviyska/>.
2. Де українці читають новини? — опитування Gradus Research. Gradus. 2022. URL: [https://gradus.app/documents/334/Gradus\\_Research\\_-\\_Changes\\_in\\_media\\_consumption\\_UA.pdf](https://gradus.app/documents/334/Gradus_Research_-_Changes_in_media_consumption_UA.pdf).
3. Проросійська і антизахідна конспірологія в інформаційній війні. Інститут масової інформації. 2021. URL: <https://imi.org.ua/upload/media/2021/06/09/60c06cfea0cb1-research-infowar-ukraine-20-21-logo-fin.pdf>.

4. Росія втричі збільшила витрати на пропаганду під час війни з Україною. Фокус. 2022. URL: <https://focus.ua/uk/world/512231-rossiya-vtroe-uvlichila-rashody-na-propagandu-vo-vremya-voyny-s-ukrainoy-smi>.

5. Шутяк Л. Битва за громадську думку: як Україна воює з Росією на інформаційному фронті. Explainer. 2022. URL: <https://explainer.ua/bitva-zagromadsku-dumku-yak-ukrayina-voyuye-z-rosiyeyu-na-informatsijnomu-fronti/>.

6. Benabid M. Communication Strategies and Media Influence in the Russia-Ukraine Conflict. Policy center for the new South. 2022. URL: [https://www.policycenter.ma/sites/default/files/2022-04/PB\\_25-22\\_Benabid%20EN.pdf](https://www.policycenter.ma/sites/default/files/2022-04/PB_25-22_Benabid%20EN.pdf).

7. Pankiev O. How Russia's unanswered propaganda led to the war in Ukraine. The Conversation. 2022. URL: <https://theconversation.com/how-russias-unanswered-propaganda-led-to-the-war-in-ukraine-180202>.

8. Russian Media and the war in Ukraine. Journal of Soviet and Post-Soviet Politics and Society. 2015. №1.

**Животова К. В.,**

*аспірант кафедри національної економіки та публічного управління*

*Київського національного економічного*

*університету ім. Вадима Гетьмана*

## **ДЕЗІНФОРМАЦІЙНІ КАМПАНІЇ РФ ЯК СПРОБА ЗІРВАТИ ПОСТАВКИ ЗБРОЇ ВСУ ТА ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ З БОКУ УКРАЇНИ**

З початку широкомасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну ситуація на фронті значною мірою залежить від швидкості та обсягів постачання озброєння. Зокрема, йдеться про сучасну важку техніку, присутність якої на полі бою може кардинально змінити хід війни вже найближчим часом [1]. Аби зірвати західну воєнну допомогу Україні росія розгорнула гібридну інформаційно-психологічну спецоперацію, застосовуючи при цьому всі методи і способи дезінформації, спрямовані на дискредитацію самого рішення країн-членів НАТО постачати озброєння